

Evrópu- sambandið: Saga og staðan í dag

Auðbjörg
Ólafsdóttir

**Við erum
sammála**

um
að
sækja
eigi
um
aðild
að **ESB**

Sýnum vilja í verki, skráum okkur á
www.sammala.is

Evrópuumræðan á Íslandi

- Heimssýn
- Herjan
- Skynsemi.is
- Evrópuvaktin
- Ísafold
- Evrópusamtökin
- Evrópuvakt Samfylkingarinnar
- Sjálfstæðir Evrópumenn
- Sterkara Ísland
- Ungir Evrópusinnar
- Já Ísland
- Viðræður.is
- ESB.is
- Evrópustofa
- Evrópuvefurinn (vefsetur Háskóla Íslands um Evrópumál)
- Evrópufréttir.is

ESB umræðan á Íslandi í hnotuskurn

Við eigum heima í ESB

- Ísland er hluti af Evrópu
- Stór hluti viðskipta okkar og samskipta er við önnur Evrópulönd
- Við deilum menningu, sögu og gildum með öðrum Evrópuþjóðum
- Við erum þegar með annan fótinn í ESB með aðild okkar að EES samningum

ESB er það besta sem er til sinnar tegundar í heiminum

- Þróaðasta milliríkjasamstarf á sviði viðskipta sem til er
- Fyrirmynd annarra fríverslunarsamtaka
- Einstakt fyrirbæri í sögu alþjóðastjórn mála og samskipta
- Stuðlar að friði – Vann friðarverðlaun Nóbels árið 2012

Við eigum að byggja upp tengsl utan ESB

- Við getum starfað með Norðurlöndunum
- Við erum með viðskiptasamband við Kína
- Samstarf við ESB útilokar annað samstarf
- Það eru til önnur fríverslunarbandalög, af hverju ekki að skoða þau
- Við erum nú þegar að taka það besta úr ESB samstarfinu með EES samningnum

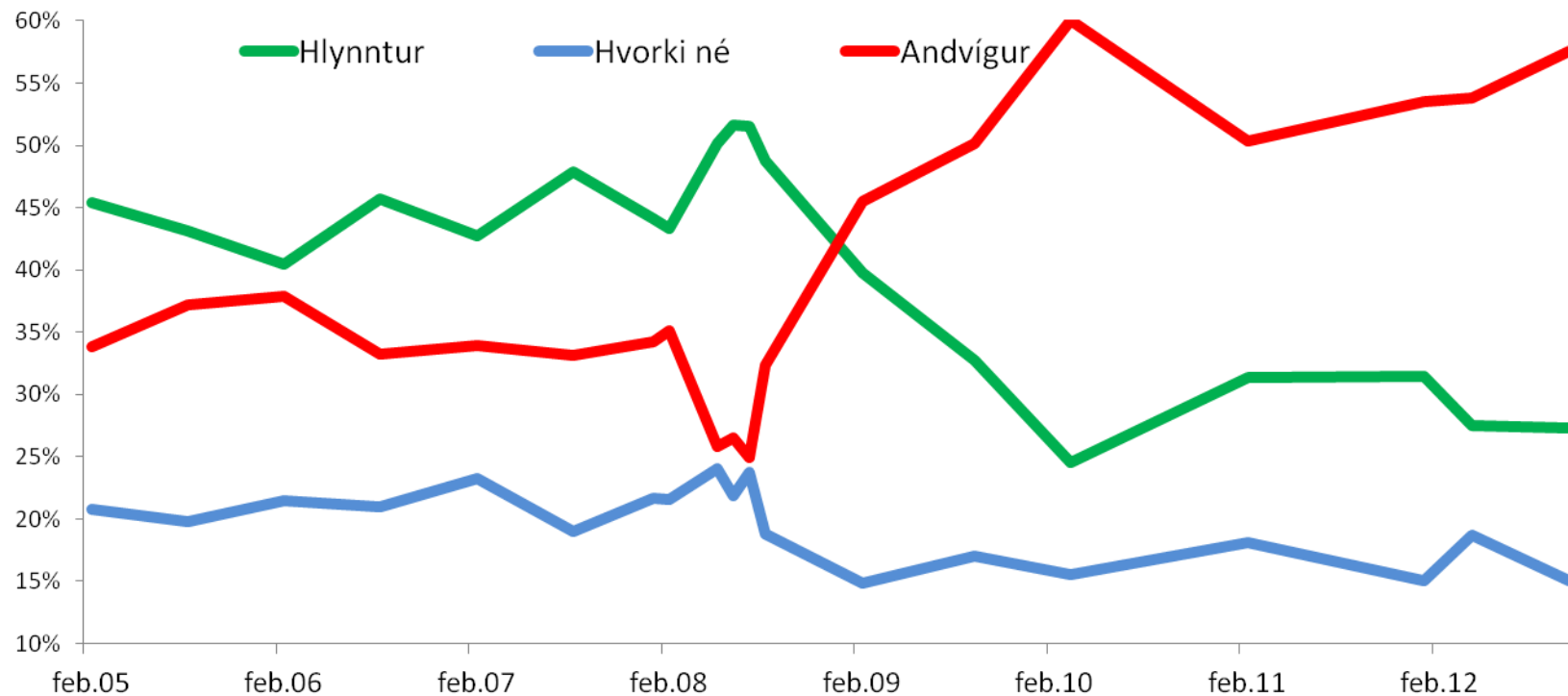
ESB er gallað skrifræðisbákn

- Lýðræðishalli
- Skrifræðisbákn
- Mikil spilling og lítið gagnsæi
- ESB á sér enga framtíð
- Skuldakreppan í Evrópu hafa bundið enda á Evrópusamrunann

STEMNINGIN Á ÁHORFENDAPÖLLUNUM
ÞYKIR Í DAUFARA LAGI...

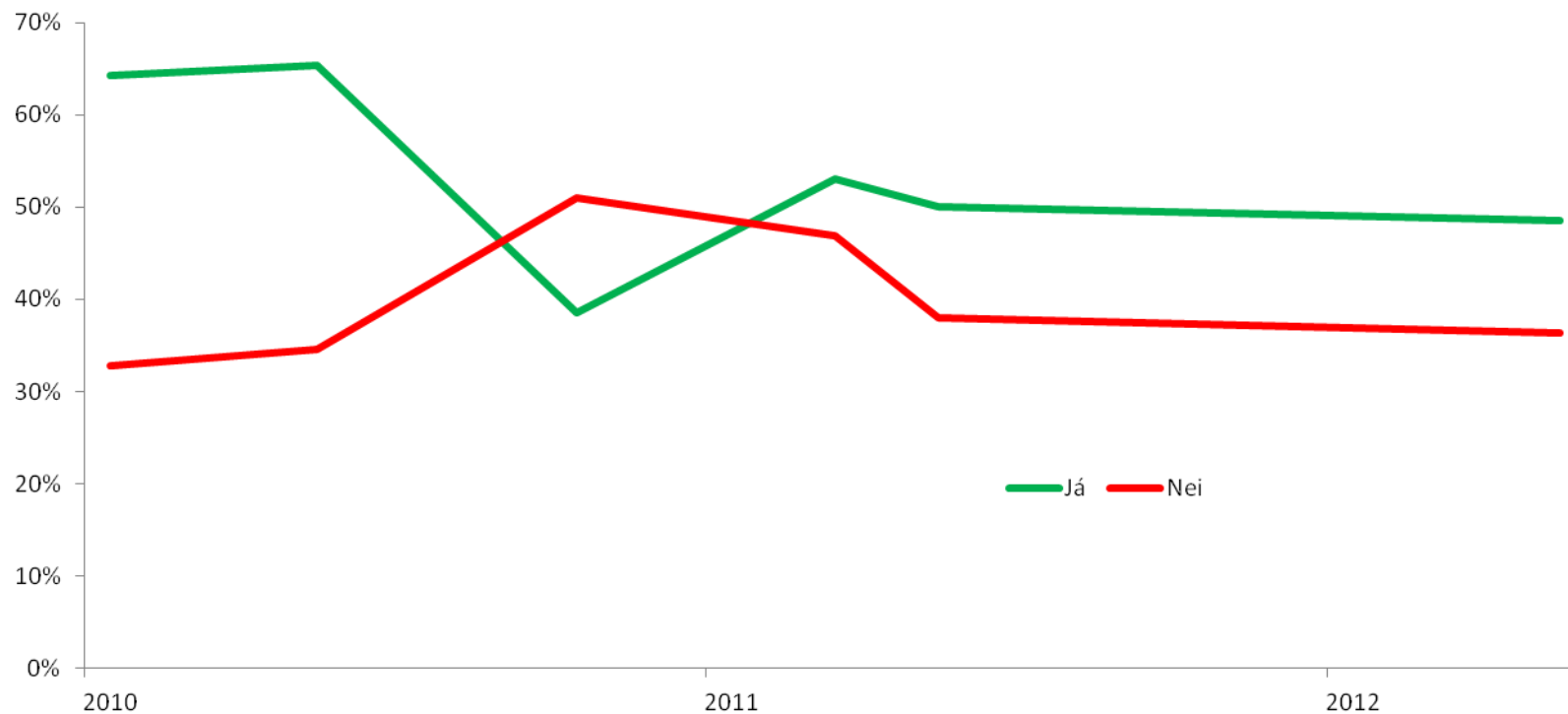

Ertu hlynntur eða andvígur aðild Ísland að ESB?

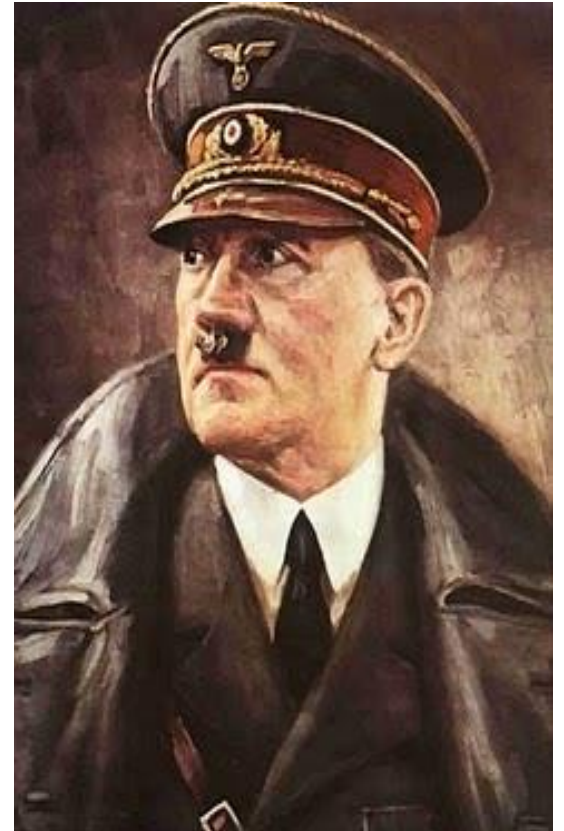

Eigum við að halda aðildarviðræðum við ESB áfram?

Draumurinn um sameinaða Evrópu

Veruleikinn um sameinaða Evrópu

Jean Monnet

Robert Schuman

ESB 1951

Belgía
Lúxemborg
Holland
Frakkland
Þýskaland
Ítalía

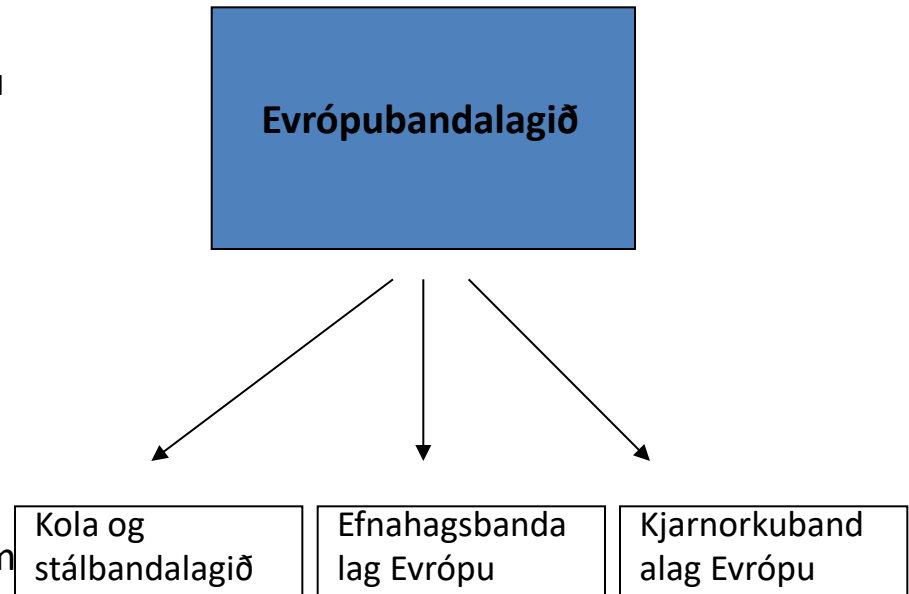
Stofnsáttmálar ESB

Parísarsáttmálinn 1951

- Yfirþjóðlegt samstarf á sviði kola og stálframleiðslu
- Leggur grunninn að stofnannaumhverfi ESB
- Þáttaskil í alþjóðasamstarfi

Rómarsáttmálinn 1958

- Kjarnorkubandalag Evrópu
- Efnahagsbandalag Evrópu
- Markmið um Sameiginlegur innri markað sett fram
- Samvinna á sviði landbúnaðar og félagsmála
- Fríverslun komið á í áföngum
- Fyrsti fósturvísir að fjórfrelsinu lagður til

ESB 1973

Belgía
Lúxemborg
Holland
Frakkland
Þýskaland
Ítalía
Bretland
Írland
Danmörk

Aðildarríki:9

ESB 1981

Belgía
Lúxemborg
Holland
Frakkland
Þýskaland
Ítalía
Bretland
Írland
Danmörk
Grikkland

Aðildarríki:10

ESB 1986

Belgía
Lúxemborg
Holland
Frakkland
Þýskaland
Ítalía
Bretland
Írland
Danmörk
Grikkland
Spánn
Portúgal

Aðildarríki:12

ESB 1995

Belgía
Lúxemborg
Holland
Frakkland
Þýskaland
Ítalía
Bretland
Írland
Danmörk
Grikkland
Spánn
Portúgal
Austurríki
Finnland
Svíþjóð

Aðildarríki:15

ESB 2004

Belgía,
Lúxemborg, Holl.
Frakkl. Þýskal.
Ítalía
Bretl. Írl.
Danmörk Grikk.
Spánn Portúgal
Austurríki, Finn.
Svíþjóð, **Eistl.**
Lettl. Litháen
Kýpur ,Malta
Slóvenía, Slóvakía
Tékl. Ungverjal.
Póll.,

Aðildarríki: 25

ESB 2007

Belgía,
Lúxemborg, Holl.
Frakkl. Þýskal.
Ítalía
Bretl. Írl.
Danmörk Grikk.
Spánn Portúgal
Austurríki, Finnl.
Svíþjóð, Eistland
Lettl. Litháen
Kýpur, Malta
Slóvenía, Slóvakía
Tékl. Ungverjal.
Póll.,
Rúmenía, Búlgaría

Aðildarríki: 27

ESB 2013

Belgía,
Lúxemborg, Holl.
Frakkl. Þýskal.
Ítalía
Bretl. Írl.
Danmörk Griekl.
Spánn Portúgal
Austurríki, Finnl.
Svíþjóð, Eistland
Lettl. Litháen
Kýpur, Malta
Slóvenía, Slóvakía
Tékl. Ungverjal.
Póll., Rúmenía,
Búlgaría, Króatía
Ísland, Tyrkland,
Svartfjallaland,
Serbía og
Makedónía

Aðildarríki: 28

Sáttmálar ESB

- Parísarsáttmálinn 1951
- Rómarsáttmálinn 1958
- Einingarlög Evrópu 1986
- Maastricht sáttmálinn 1993
- Amsterdam sáttmálinn 1997
- Nice sáttmálinn 2003
- (stjórnarskrársáttmálinn 2005)
- Lissabonn sáttmálinn 2009
- Stjórnarskrársáttmálinn 2012

Valdheimildir Evrópusambandsins

Fullar valdheimildir	Deildar valdheimildir	Samhliða valdheimildir	Styður við
Tollabandalag	Innri markaðurinn	Rannsóknir	Heilsuvernd
Samkeppnisreglur á innri markaði	Félagsmálastefna	Tækniþróun	Iðnaður
Peningamálastefna	Landbúnaður	Geimvísindi	Menningarmál
Verndun auðlinda innan SSS	Sjávarútvegur	Þróunarsamvinna	Ferðaþjónusta
Sameiginlega viðskiptastefnan	Umhverfismál		Menntun
Alþjóðasamningar	Neytendavernd		Íþróttir
	Flutningastarfsemi		Stjórnsýsla
	Samevrópsk netkerfi		
	orkumál		
	Lýðheilsa		
	Öryggismál		

Stofnanir Evrópusambandsins

Meginstofnanir Evrópusambandsins

- Leiðtogaráðið
- Ráðherraráðið
- Evrópuþingið
- Framkvæmdastjórnin
- Evrópudómstóllinn

Leiðtogaráðioð: Rödd aðildarríkja

mótar pólitíska stefnu **ESB**

— 27 þjóðarleiðtogar
og æðstu embættismenn **ESB**

Leiðtogaráðið

- Æðsta ákvörðunarvald Evrópusambandsins
- Stjórnmalaleiðtogar allra aðildarríkja eiga sæti í ráðinu
- Kemur saman á ríklaráðstefnu á a.m.k sex mánaða fresti

Hlutverk

- Mótar framtíðarstefnu sambandsins
- Heggur á erfiða hnúta í samstarfinu
- Tekur á málum sem ekki hefur tekist að leysa annars staðar

Ákvarðanataka

- Allar ákvarðanir teknar með samhljóða samþykki
- Hvert aðildarríki hefur víðtækt neitunarvald

Ef Ísland væri í ESB

- Forsætisráðherra ætti sæti í ráðinu

Setur lög ásamt þinginu
27 fagráðherrar
Formennskuríki stýrir fundum

Ráðherraráðið

- Næst æðsta ákvörðunarvald á eftir Leiðtogaráðinu
- Talað um eitt ráð en er í raun mörg mismunandi ráð (10 talsins)
- Samsetning fer eftir málaflokki
- Ráðherrar aðildarríkjanna á viðkomandi sviði eiga sæti í ráðinu
- Aðildarríki ESB skiptast á að fara með formennsku í ráðinu og gegna því í sex mánuði í senn

Hlutverk

- Aðal ákvörðunarvald ESB
- Fer með löggjafarvald
- Fer með fjárveitingarvald

Ákvarðanataka

- Flestar ákvarðanir eru teknar með auknum meirihluta
- Í veigamiklum málum þarf þó samhljóða samþykki
- Heildarfjöldi atkvæða er 345 - aukinn meirihluti er 255 atkvæði (73,9%) verður þó einnig að vera 65% af mannfjölda

Ef Ísland væri í ESB

- Ráðherrar í viðkomandi málflokkum ættu sæti í ráðinu
- Ísland væri líklega með 3 atkvæði í Ráðherraráðinu eða 0,9% atkvæða

Ráðherraráð

Aðildarríki	íbúafj.	atkv.	Aðildarríki	íbúafj.	atkv.
Bretland	60	29	Austurríki	8	10
Þýskaland	82	29	Búlgaría	7,7	10
Ítalía	57	29	Danmörk	5,5	7
Frakkland	60	29	Slóvakía	5,4	7
Pólland	38	27	Finnland	5,2	7
Spánn	41	27	Írland	4	7
Rúmenía	22	14	Litháen	3,5	7
Holland	16	13	Eistland	1,5	4
Grikkland	10,5	12	Kýpur	0,7	4
Belgía	10,5	12	Lettland	2,3	4
Portúgal	10,4	12	Lúxemborg	0,4	4
Ungverjaland	10	12	Slóvenía	2	4
Tékkland	10	12	Malta	0,3	3
Svíþjóð	9	10	Ísland	0,3	3

Framkvæmdastjórn:

Gætir sameiginlegra hagsmuna **ESB**

Leggur fram tillögur að löggjöf
Hefur umsjón með og framkvæmir
stefnu **ESB** — 27 framkvæmdastjórar

Framkvæmdastjórnin

- Sér um allan daglegan rekstur sambandsins
- Hrindir ákvörðunum Ráðherraráðsins og þingsins í framkvæmd
- 25 þúsund af 35 þúsund starfsmönnum ESB vinna hjá Framkvæmdastjórninni
- Hvert aðildarríki á einn framkvæmdastjóra
- Skipuð til 5 ára í senn
- kostnaður vegna framkvæmdastjórnarinnar nemur 3% af fjárlögum ESB (3,3 ma. evra árið 2007)

Hlutverk

- Hefur rétt til frumkvæðis- Leggur fram lagafrumvörp
- Hefur ekki ákvörðunarvald
- Hefur eftirlit með að lögum ESB sé framfylgt
- Gætir hagsmuna ESB gagnvart öðrum ríkjum og aðildarríkjum sambandsins
- Stjórnar fjármálum ESB – sér til þess að öll gjöld eru greidd og kemur að fjárlagagerð í gengum ráðherraráðið og Evrópuþingið
- Kemur sameiginlega fram fyrir hönd ESB á alþjóðavettvangi þar sem það á við

Ef Ísland væri í ESB

- Ísland ætti einn framkvæmdastjóra í framkvæmdastjórninni

Evrópuþingið:

Setur lög ásamt ráðherraráðinu
– Lýðræðislegt eftirlit með Stofnunum **ESB**
736 þingmenn, kosnir af borgurum **ESB**

Evrópuþingið

- Fulltrúaráð almennings í aðildarríkjunum
- 754 þingmenn sitja á þinginu
- Þingmenn eru kosnir til 5 ára
- Þingmenn starfa eftir hugmyndafræðilegum línum á þinginu
- Þingið hefur aðsetur í Brussel, Strassburg og Lúxembourg

Hlutverk

- Fer með löggjafar og fjárveitingavald ásamt ráðherraráðinu
- Hefur eftirlits og umsjónarhlutverk
- Samþykkir ný aðildarríki
- Getur beint spurningum til Framkvæmdastjórnar

Ákvarðanataka

- Meirihlutinn ræður

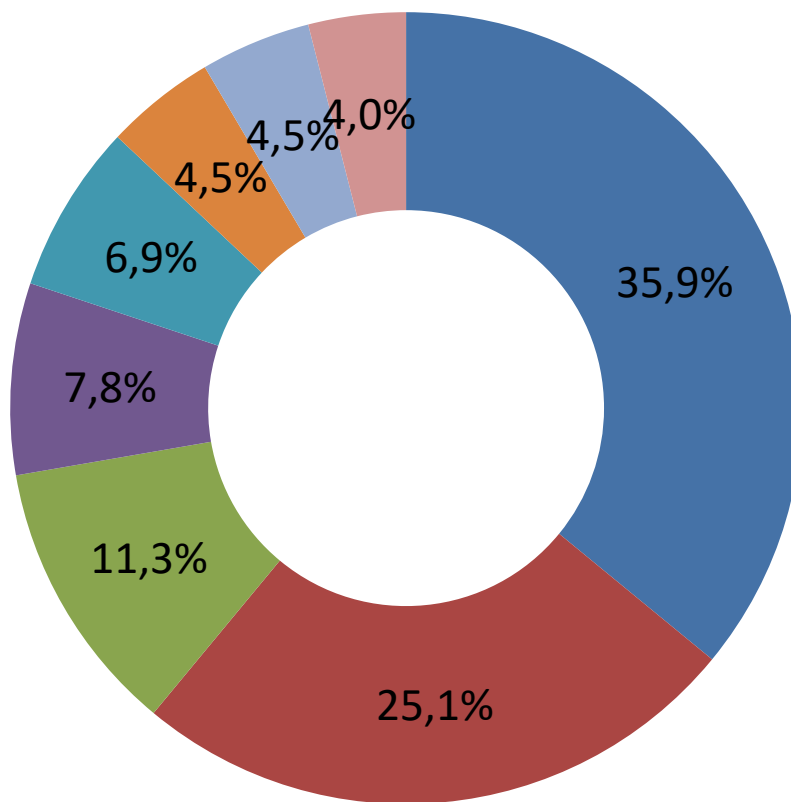
Ef Ísland væri í ESB

Ísland væri líklega með 6 þingmenn á Evrópuþinginu eða 0,6%

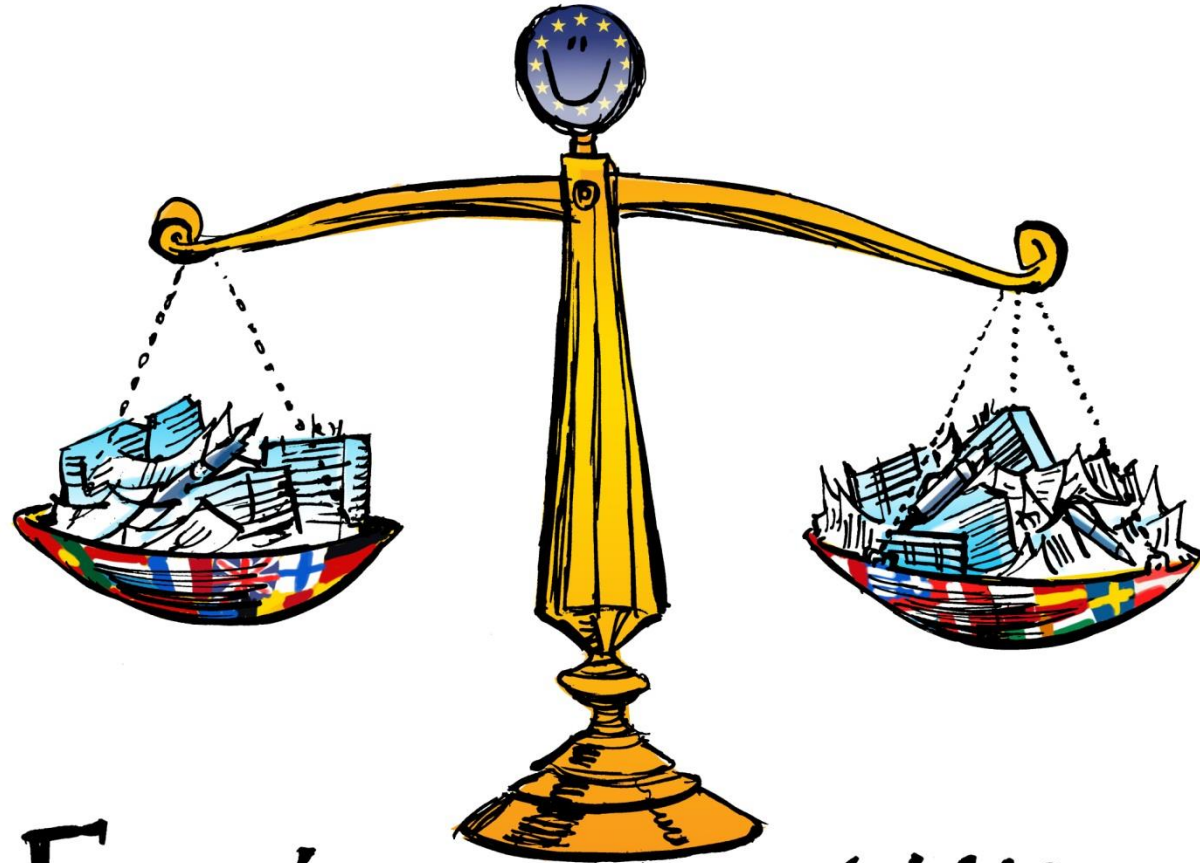
Evrópuþingið

Aðildarríki	atkv.	Aðildarríki	atkv.
Þýskaland	99	Austurríki	19
Frakkland	74	Búlgaría	18
Bretland	73	Danmörk	13
Ítalía	73	Finnland	13
Spánn	54	Slóvakía	13
Pólland	51	Írland	12
Rúmenía	33	Litháen	12
Holland	26	Lettland	9
Belgía	22	Slóvenía	8
Grikkland	22	Eistland	6
Portúgal	22	Kýpur	6
Tékkland	22	Lúxemborg	6
Ungverjaland	22	Malta	6
Svíþjóð	20	Ísland	6

- European people's party (christian democrats)
- Progressive alliance of socialists and democrats
- Alliance of Liberals and democrats
- Greens/european free alliance
- European Conservatives and reformists
- European United Left -Nordic Green left
- Europe of freedom and democracy Group

Evrópuðómstóllinn

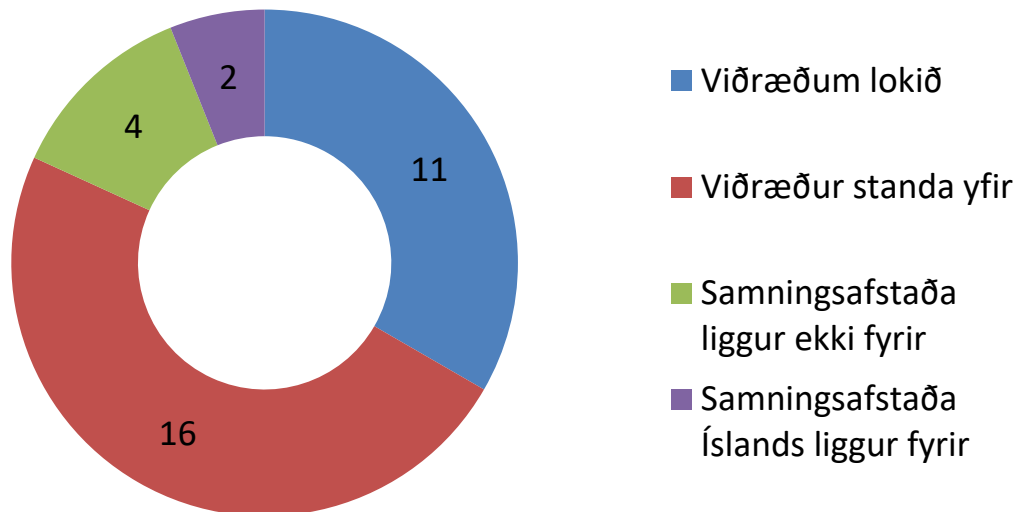
Túlkar lög **ESB** og tryggir að þau
seu túlkuð á sama hátt í öllum aðildarríkjum
—Einn dómari frá hverju aðildarríki

Málaflokkar ESB og EES

EES	ESB	EES	ESB
Frjáls vöruskipti		Hagtölur	
Frjáls för launafólks		Félagsmála- og atvinnustefna	
Frjáls þjónustuviðskipti		lönstefna	
Frjálsar fjárfestingar		Evrópskt samgöngunet	
Opinber útboð			Uppbyggingastyrkir
Félagaréttur		Mannréttindi	
Hugverkaréttur			Dóms og innanríkismál
Samkeppnismál		Vísindi og rannsóknir	
Fjármálaþjónusta		Menntun og menning	
Fjölmiðlun		Umhverfismál	
	Landbúnaður	Neytenda og heilsuvernd	
Matvælamál			Tollabandalag
	Sjávarútvegur		Utanríkistengsl
Samgöngur			Utanríkismál
Orkumál			Fjárhagslegt eftirlit
	Skattamál		Fjárhagslegt framlag
	Gjaldmiðlasamstarf		Stofnanir ESB

- Gert verður hlé á aðildarviðræðum Íslands við Evrópusambandið og úttekt gerð á stöðu viðræðnanna og þróun mála innan sambandsins. Úttektin verður lögð fyrir Alþingi til umfjöllunar og kynnt fyrir þjóðinni. Ekki verður haldið lengra í aðildarviðræðum við Evrópusambandið nema að undangenginni þjóðaratkvæðagreiðslu.
- Stjórnarsáttmáli Ríkisstjórnar Framsóknarflokks og Sjálfstæðisflokks

Staðan í febrúar 2013

Samningaviðræður Íslands

Samningaviðræður

- Rými til sveigjanleika
- Samið er um hvern kafla fyrir sig
- Einróma samþykki aðildarríkjanna þarf til að hefja viðræður um hvern og einn kafla og til að ljúka þeim
- Formlegar viðræður fara fram á ríkjaráðstefnum milli aðildarríkja ESB og umsóknarríkis
- Oft samið um aðlögun að tilteknum reglum, tímabundnar undanþágur og sérlausnir
- Viðræðurnar fara fram á ráðherrastigi og embættismannastigi
- Ráðherraráð ESB ákveður hvernig samið er og hefur síðasta orðið og frumkvæði að því að opna kafla

Samningsmarkmið

- Báðir aðilar setja sér samningsmarkmið
- Öll aðildarríkin þurfa að samþykkja samningsafstöðu ESB (opnunarviðmið)
- Aðilar skiptast á samningsafstöðu þar til sameiginleg niðurstaða hefur náðst
- Umsóknarríkið vill tryggja sér sveigjanleika við aðlögun
- Umsóknarríkið vill tryggja sína sérhagsmuni
- ESB vill tryggja að umsóknarríkið geti með trúverðugum hætti staðið undir öllum þeim skuldbindingum sem í aðild felast til að tryggja skilvirkni og framgang samningsins

Samninganefnd Íslands

Þorsteinn
Gunnarsson

Anna
Jóhannsdóttir

Stefán Haukur
Jóhannesson

Björg
Thorarensen

Þorsteinn
Pálsson

Marianna
Jónasdóttir

Ragnheiður E.
Þorsteinsdóttir

Harald Aspelund

Bryndís
Kjartansdóttir

Martin
Eyjólfsson

Gréta
Gunnarsdóttir

Högni S.
Kristjánsson

Már
Guðmundsson

María Erla
Marelsdóttir

Sigurgeir
Þorgeirsson

Ragnhildur
Helgadóttir

Kolbeinn
Árnason

Kolfinna
Jóhannesdóttir

Viðræðum lokið

2. Frjáls för vinnuafls

6. Félagaréttur

7. Hugverkaréttur

8. Samkeppnismál

20. Fyrirtækja - og lönstefna

21. Evrópskt samgöngunet

23. Mannréttindi

25. Vísindi og rannsóknir

26. Menntun og menning

28. Neytenda og heilsuvernd

31. Utanríkismál

Samningsafstaða Íslands

31. Utanríkis-, öryggis- og varnarmál

Ísland fer ekki fram á sérlausnir, undanþágur eða aðlögunartímabil vegna þessa kafla. Ísland einsetur sér að verða tilbúið að taka þátt í sameiginlegri stefnu í utanríkis- og öryggismálum (CFSP) og sameiginlegri stefnu í öryggis- og varnarmálum (CSDP) við aðild, að því marki sem unnt er **með tilliti til herleysis Íslands**. Ísland mun, í samræmi við ákvæði sáttmálanna, viðhalda valdheimildum sínum í öryggis- og varnarmálum og staða þess sem herlaust land mun verða óbreytt. Ísland leggur til að aðildarsamningnum fylgi sameiginleg yfirlýsing þar sem lögð er áhersla á eftirfarandi: Ákvæði ESB-sáttmálans um sameiginlega stefnu í öryggis- og varnarmálum hafa ekki áhrif á sérstöðu Íslands í öryggis- og varnarmálum, sem herlaust land. Ísland mun, í samræmi við ákvæði sáttmálanna, viðhalda valdheimildum sínum í öryggis- og varnarmálum.

Úr nefndaráliti Alþingis

Niðurstaða um öryggis- og varnarmál:

Meiri hlutinn telur að af framangreindu megi draga þær ályktanir að samstarf ESB á sviði varnarmála sé enn nokkuð skammt á veg komið. Þá telur meiri hlutinn fátt benda til þess, miðað við afstöðu aðildarríkjanna, að það verði þróað í átt til þess sem t.d. er innan NATO. Meiri hlutinn ítrekar að hverju aðildarríki er í sjálfsvald sett innan síns ramma hvort og þá að hve miklu leyti það kýs að taka þátt í samstarfi ESB á sviði utanríkis- og öryggismála. Út frá fyrirliggjandi upplýsingum og þeim skýringum sem fylgja Lissabon-sáttmálanum telur meiri hlutinn tryggt að Ísland haldi skilyrðislausu forræði sínu yfir öryggis- og varnarmálum og **Ísland verði áfram herlaust og friðsælt land**. Þrátt fyrir það telur meiri hlutinn rétt að leggja ríka áherslu á þessi atriði við samningsgerð þannig að samsvarandi tillit verði tekið til Íslands sem **herlausrar þjóðar**.

Viðræður standa yfir

1. Frjálsir vöruflutningar
5. Opinber innkaup
8. Samkeppnismál
9. Fjármálaþjónusta
10. Upplýsingasamfélagið og fjölmiðlar
14. Samgöngur
15. Orkumál
16. Skattamál
17. Efnahags og peningamál
18. Hagtölur
22. Byggðastefna
19. Félags-og atvinnumál
27. Umhverfismál
29. Tollabandalag
32. Fjárhagslegt eftirlit
33. Framlagsmál

Dagur Brynjólfsson

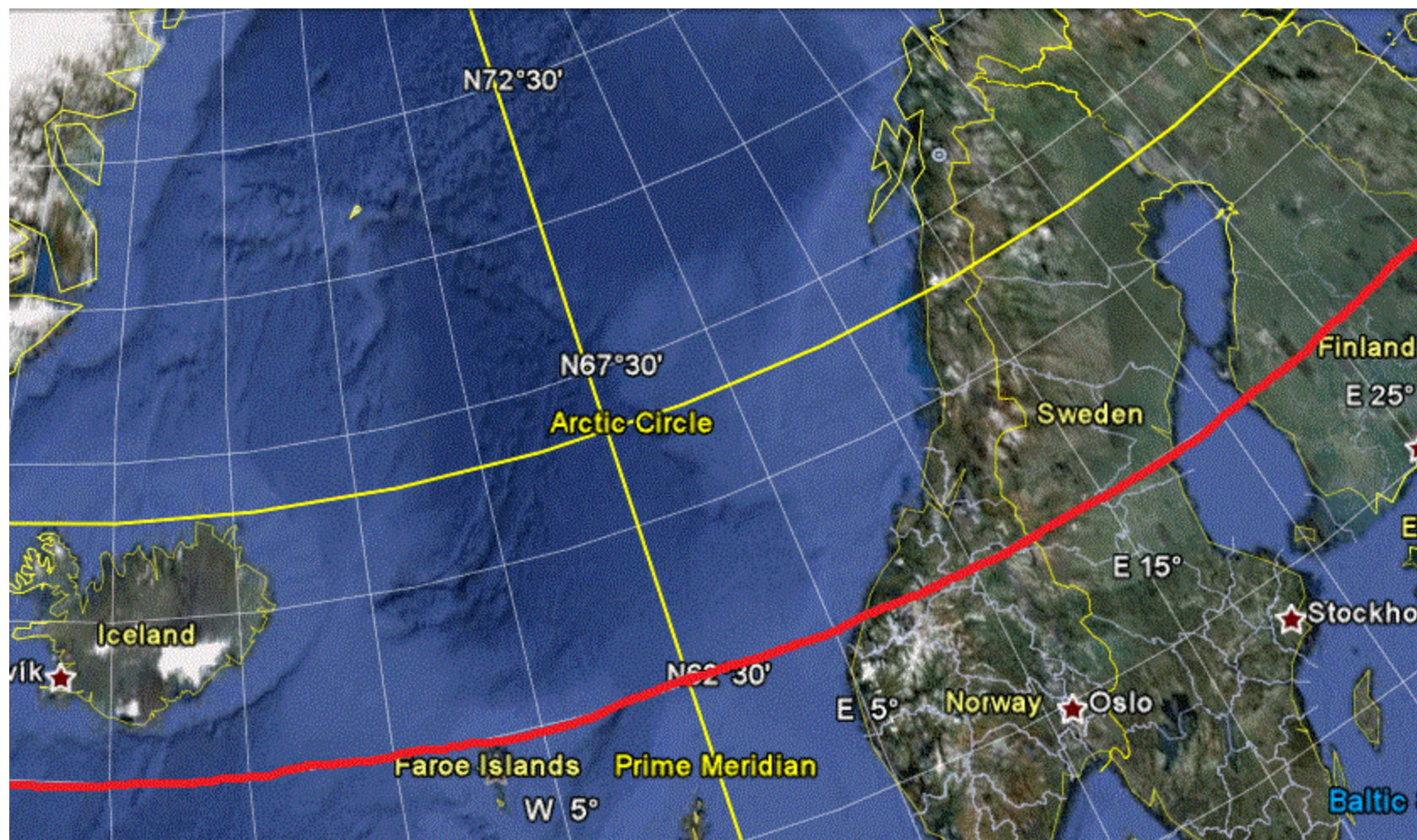
Samningsafstaða enn í vinnslu

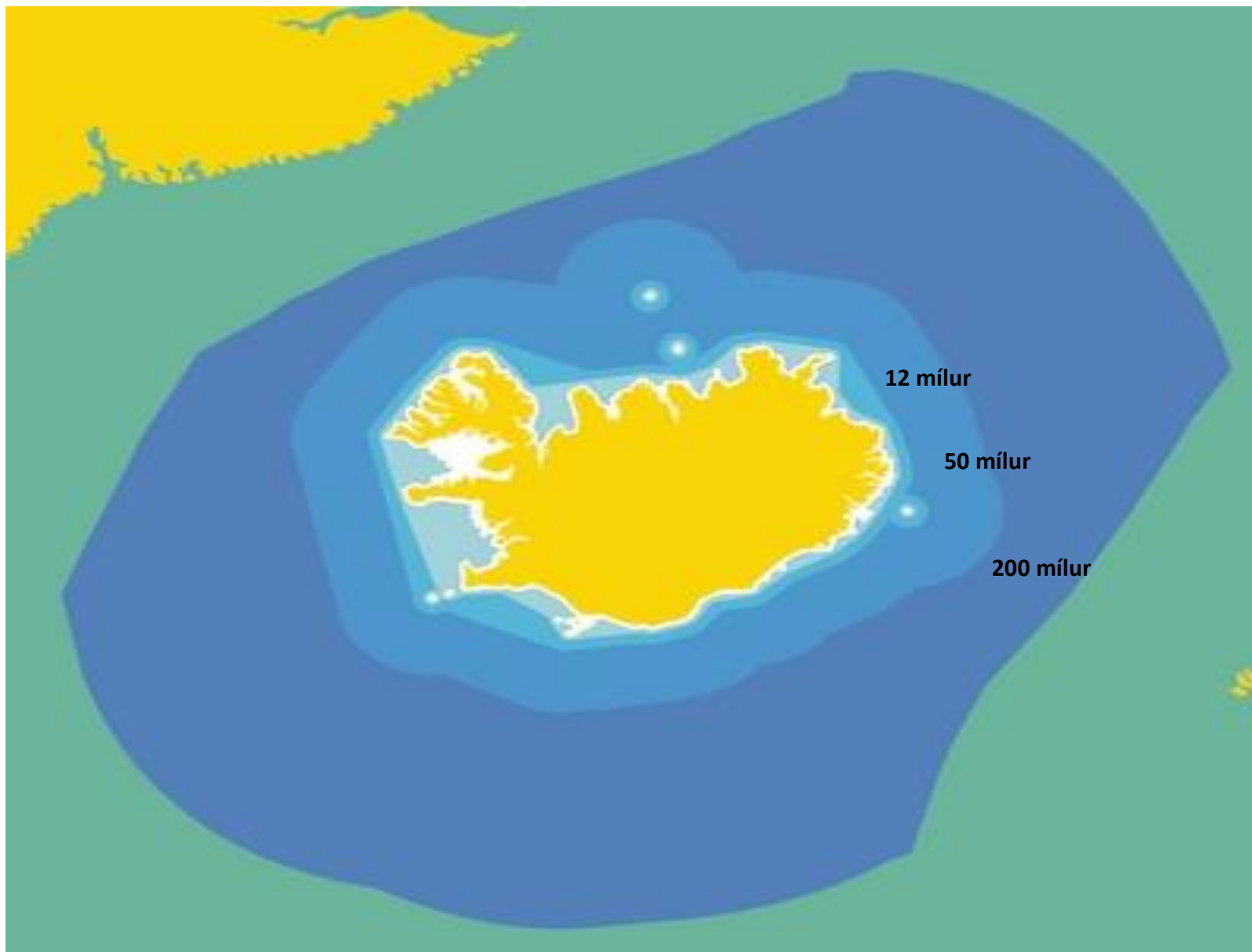
3. Staðfesturéttur og þjónustufrelsi

4. Frjálsir fjármagnsflutninga

11. Landbúnaður

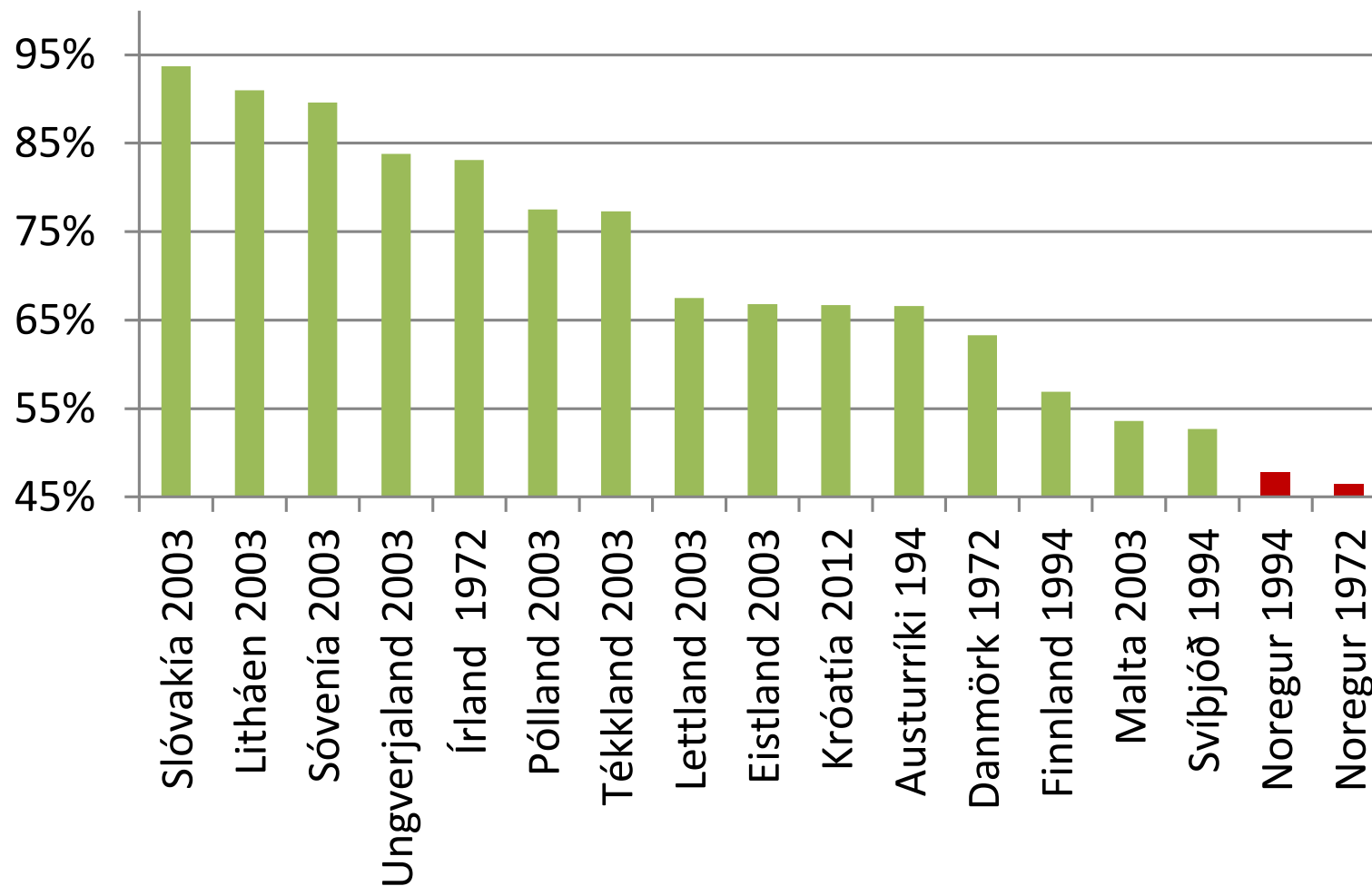
13. Sjávarútvegur

Þjóðaratkvæðagreiðslur um ESB aðild

The Economist

MAY 26TH - JUNE 1ST 2012

economist.com

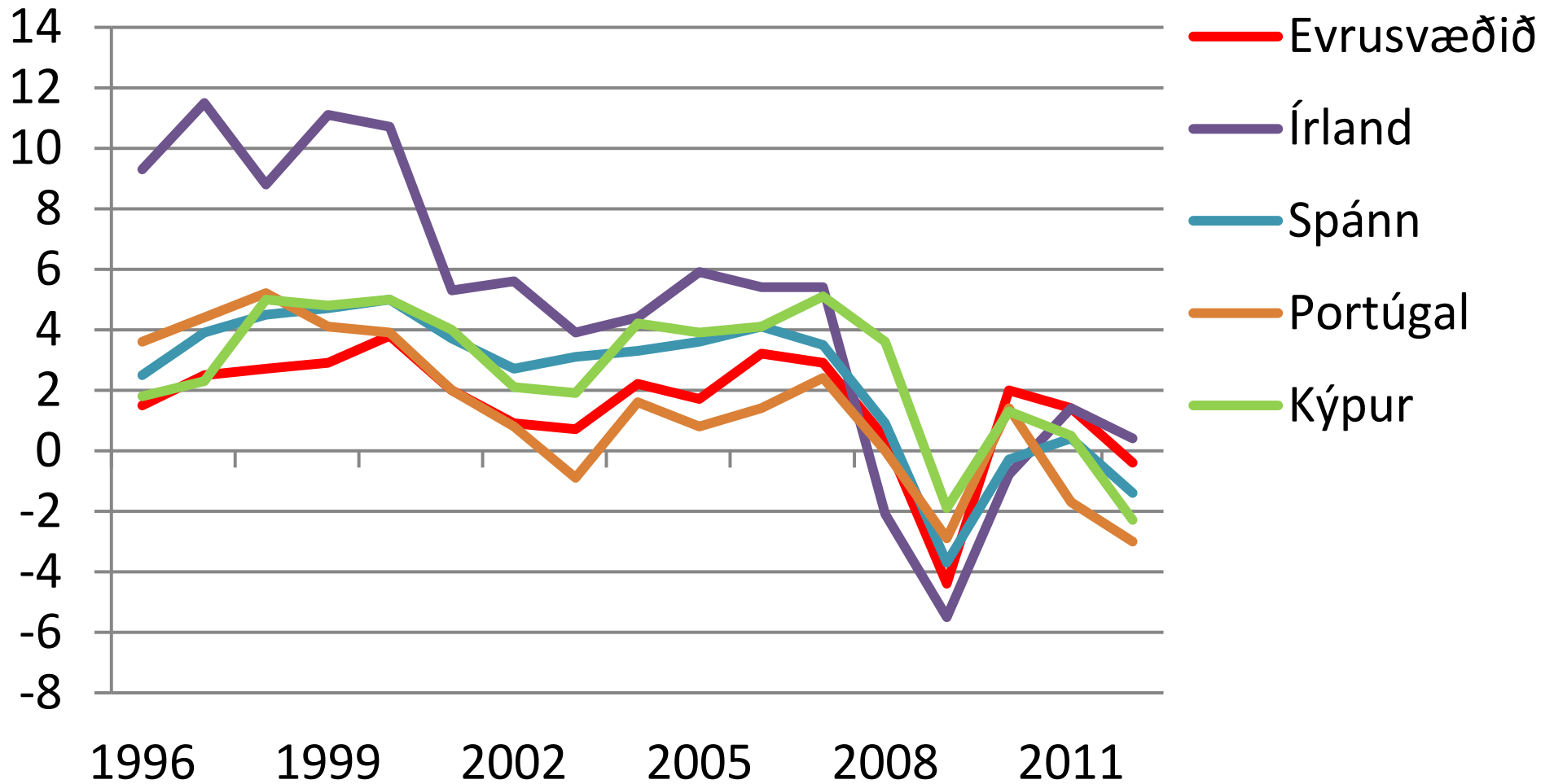
China's surprisingly stable economy
Open government in America, or not
Eike Batista, Brazil's richest man
Britain's revealing Jubilee
Why human lab rats are changing

**Is there a
better way
for Europe?**

Verg landsframleiðsla (% breyting frá fyrra ári)

Þegar stormurinn er liðinn hjá

- Aukið samstarf á sviði ríkisfjármála
- Aukið samstarf á sviði fjármálastöðugleika og bankaeftirlits
- Auknir árekstrar í samstarfinu – sbr. Fjárlagaumræðuna
- Margrása samstarf – Það eru ekki öll ríkin tilbúin í næsta skref
- Verður skuldakreppan til þess að styrkja samstarfið eða mun hún verða dragbítur á frekari samruna ?

Aðrar áskoranir sem ESB stendur frammi fyrir

- Skuldakreppan
- Lýðræðishalli – sífelld breiðing á milli almennings og embættismanna. Minnkandi þátttaka í kosningum til Evrópuþingsins
- Versnandi samkeppnishæfi og lítil vöxtur. Nýir markaðir eru að vaxa hraðar. Mikið atvinnuleysi og lítil hagvöxtur. Hugmyndir um fríverslunarsamning við Bandaríkin

Takk fyrir

- Ekki hika við að hafa samband ef það eru einhverjar spurningar
- audbjorg@gmail.com

